



## **Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Januari 2021.**

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Ett nyhetsbrev skickas en gång/vecka till prenumeranter. Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbreven på: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken> Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till [marie.chenik@ki.se](mailto:marie.chenik@ki.se)

Se fler nyheter på Smer BIOETIKNYTT: <http://www.smer.se/>

### **Vecka 4**

Det är ingen slump att dagens högerextremister angriper universiteten. Osynlighet är kanske inte en lyx som akademiker kan kosta på sig just nu. En krönika av Elsa Kugelberg. <https://www.dn.se/kultur/elsa-kugelberg-det-ar-ingen-slump-att-dagens-hogerextremister-angriper-universiteten/>

Vård måste alltid ske med hänsyn till patientens vilja. **Torsten Mossberg**, ordförande i Läkarförbundets etik- och ansvarsråd. <https://lakartidningen.se/opinion/signerat/2021/01/vard-maste-alltid-ske-med-hansyn-till-patientens-vilja/>

Vissa tjänster är svåra att göra billigare utan kvalitetsförlust. Andreas Thörneby, allmänläkare, Kinna. Styrelseledamot i Svensk förening för allmänmedicin. <https://www.dagensmedicin.se/opinion/debatt/vissa-tjanster-ar-svara-att-gora-billigare-utan-kvalitetsforlust/>

Att bära munskydd handlar om solidaritet. Av tio folkhälsovetare. <https://www.svd.se/att-bara-munskydd-handlar-om-solidaritet>

Slopa patentreglerna så att också fattiga länder kan få vaccin skriver bland andra Göran Collste och Mikael Sandlund.

<https://www.gp.se/debatt/slopa-patentreglerna-sa-att-ocksaa-fattiga-lander-kan-fa-vaccin-1.40301192>

Det är inte olagligt att gå före i vaccinationskön. Men att ge vaccin till icke-prioriterade kan ändå straffas.

<https://www.dagensmedicin.se/alla-nyheter/kommunal-halsa/fusk-i-vaccinationskon-kan-vara-avtalsbrott/>

Åklagare gav under tisdagen polisen direktiv om att delge Åke Lundkvist, professor i Uppsala, misstanke om brott mot etikprövningslagen. <https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2021/01/ake-lundkvist-delges-misstanke-om-brott/>

Sista betänkandet från utredningen God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6) inlämnat 28/1.

<https://www.gov.se/pressmeddelanden/2021/01/utredningen-god-och-nara-var-d-overlammade-betankande/>

The hard problem of consciousness: please handle with care! - The Ethics Blog. Centre for Research Ethics & Bioethics (CRB).

<https://ethicsblog.crb.uu.se/2021/01/26/the-hard-problem-of-consciousness-please-handle-with-care/>

How to ensure equitable access to vaccination during the current and future pandemics? The Council of Europe [Committee on Bioethics](#) has made a number of recommendations. <https://www.coe.int/en/web/human-rights-rule-of-law/-/covid-19-and-vaccines-equitable-access-to-vaccination-must-be-ensured>

Ethics Supports Seeking Population Immunity, Not Immunizing Priority Groups - The Hastings Center.

<https://www.thehastingscenter.org/ethics-supports-seeking-population-immunity-not-immunizing-priority-groups/>

Hiding COVID-19: Why People Keep Illness a Secret - The Atlantic. <https://www.theatlantic.com/health/archive/2021/01/people-who-hide-covid/617601/>

Lewis, J, Schuklenk, U. Bioethics met its COVID-19 Waterloo: The doctor knows best again. *Bioethics*. 2021; 35: 3– 5.  
<https://doi.org/10.1111/bioe.12840>

What we've learned about bereavement during the pandemic. Karen West, Hannah Rumble University of Bristol.  
<https://theconversation.com/what-weve-learned-about-bereavement-during-the-pandemic-153729>

LIME talks: Doctors in distress. Beneath the white coat. 18 mars 2021 16:30-17:30. Professor Dame Clare Gerada, Professor Danuta Wasserman and Dr Jill Taube. <https://news.ki.se/lime-talks-doctors-in-distress-beneath-the-white-coat>  
Link to zoom: <https://ki-se.zoom.us/j/66154565681>

### Vecka 3

Ny bok. *Kan man få ett glas vatten? Liv och död – Ett slags memoarer*. Torsten Mossberg.  
<https://lakartidningen.se/aktuellt/recensioner/2021/01/en-insiktsfull-vandring-genom-en-viktig-specialitets-utveckling/>

*Alla är nya. En del har rådjursblick, andra har hunnit jobba ett litet tag och landat*. Linda Willén, överläkare, onkologkliniken, Gävle.  
<https://lakartidningen.se/aktuellt/kronika/2021/01/alla-ar-nya-en-del-har-radjursblick-andra-har-hunnit-jobba-ett-litet-tag-och-landat/>

*Hur kommer det sig att vi hittills lyckas sämre med vaccinationsarbetet än länder med sämre förutsättningar?* Per Albertsson, samordnare pandemiarbetet på Sahlgrenska universitetssjukhuset.  
<https://www.dagensmedicin.se/opinion/debatt/sverige-ska-vara-bast-i-eu-pa-att-vaccinera-mot-covid/>

*Vaccinationsintyg för att resa inom EU?* Mikael Sandlund ordf. etikdelegation i P1 Morgon. <https://sverigesradio.se/artikel/7650549>

Ledningen för NU-sjukvården går före i vaccinationskön. <https://www.dn.se/sverige/ledningen-for-nu-sjukvarden-gar-fore-i-vaccinationskon/>

Är det rätt att ge vaccin till dem som ändå kommer att dö? Jennifer Wegerup.

<https://www.expressen.se/kronikor/jennifer-wegerup/ar-det-ratt-att-ge-vaccin-till-de-som-anda-kommer-do/>

Replik. Det enda vettiga beslutet är att vaccinera gamla och sköra först. <https://www.dn.se/kultur/kristina-lindquist-det-enda-vettiga-beslutet-ar-att-vaccinera-gamla-och-skora-forst/>

Personligt ansvar har glömts bort i sjukvården. Magnus Isacson, ordf. Svensk förening för allmänmedicin.

<https://www.svd.se/personligt-ansvar-har-glomts-bort-i-varden>

Vårduppgifter i otrygga händer. Dagens Arena. <https://www.dagensarena.se/essa/varduppgifter-otrygga-hander/>

*Ethical Challenges in the Middle Tier of Covid-19 Vaccine Allocation: Guidance for Organizational Decision-Making* - The Hastings Center. <https://www.thehastingscenter.org/ethical-challenges-in-the-middle-tier-of-covid-19-vaccine-allocation/>

*Agonising choices in ICUs should be made by society, not individuals.* Kathrina Hauck. The Jameel Institute. Imperial College London. <https://www.ft.com/content/d976a31e-90fa-4768-a680-0fcd33cc2b>

Milliken A. et.al. *Addressing Challenges Associated with Operationalizing a Crisis Standards of Care Protocol for the Covid-19 Pandemic* | NEJM. Catalyst. <https://catalyst.nejm.org/doi/full/10.1056/CAT.20.0384>

What's on the horizon for bioethics? 2021 infographic published today. The Nuffield Council on Bioethics.

<https://www.nuffieldbioethics.org/news/whats-on-the-horizon-for-bioethics-2021-infographic-published-today>

Public debate is good for science. <https://science.sciencemag.org/content/371/6526/213.full>

*Historiska minnesmärken och namngivning i ljuset av nutida värderingar. Hur bör vi idag förhålla oss till vårt förflutna?*

Etikseminarium om Karolinska Institutets historiska arv och om hur man praktiskt bör hantera mer och mindre hyllade aspekter av sin egen verksamhets historia. 2 februari. 12.30.

Anmälan: [https://ki-se.zoom.us/webinar/register/WN\\_5ASVafxyS66ORyXxS0KkNg](https://ki-se.zoom.us/webinar/register/WN_5ASVafxyS66ORyXxS0KkNg)

SIENNA. *Public consultation on ethical guidance for AI & robotics*. Open until 25 January.

SIENNA: **S**takeholder-**I**nformed **E**thics for **N**ew technologies with high socio-eco**N**omic and human rights imp**A**ct. The project is coordinated by the [University of Twente](https://www.uw.edu/) (Netherlands).

<https://www.sienna-project.eu/public-consultation>

## Vecka 2

Statement: the need for national guidance on resource allocation decisions in the COVID-19 pandemic - The Nuffield Council on Bioethics. <https://www.nuffieldbioethics.org/news/statement-the-need-for-national-guidance-on-resource-allocation-decisions-in-the-covid-19-pandemic>

Apropå! Det akademiska samtalet på coronans slagfält. Av Johnny Ludvigsson Linköpings universitet.

<https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2021/01/apropa-det-akademiska-samtalet-pa-coronans-slagfalt/>

Barnläkare polisanmäler hot efter covidartikel om skolbarn. <https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2021/01/barnlakare-polisanmaler-hot-efter-covidstudie-om-skolbarn/>

Forskare måste kunna publicera resultat utan att utsättas för hot - Svenska Läkaresällskapet. <https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/publicerat/2021/forskare-maste-kunna-publicera-resultat-utan-att-utsattas-for-hot/>

Ett etiskt motiverat avsteg. En replik av Lars Sandman, föreståndare för Prioriteringscentrum. <https://www.svd.se/ett-etiskt-motiverat-avsteg>

*När vi närmar oss en katastrofsituation finns anledning att göra andra medicinska prioriteringar än i normala tider.* Det skriver docent Gaetano Perchiazzi i en replik. <https://www.svd.se/situationen-kraver-att-vardpersonal-prioriteras>

*Oacceptabelt långsam vaccinering.* <https://www.dagensarena.se/opinion/oacceptabelt-langsam-vaccinering/>

Delgado, J. *Vulnerability as a key concept in relational patient- centered professionalism.* *Med Health Care and Philos* (2021). <https://doi.org/10.1007/s11019-020-09995-8>

Halley, M.C., Stanley, T., Maturi, J. et al. “*It seems like COVID-19 now is the only disease present on Earth*”: living with a rare or undiagnosed disease during the COVID-19 pandemic. *Genet Med* (2021). <https://doi.org/10.1038/s41436-020-01069-7>

Wald HS, Monteverde S. *COVID-19 era healthcare ethics education: Cultivating educational and moral resilience.* *Nursing Ethics*. January 2021. doi:[10.1177/0969733020976188](https://doi.org/10.1177/0969733020976188)

Nurses report PTSD symptoms due to the pandemic – here’s why. Ann Hemingway Professor of Public Health, Bournemouth University. <https://theconversation.com/nurses-report-ptsd-symptoms-due-to-the-pandemic-heres-why-152935>

The Bioethics of Built Health Care Spaces - The Hastings Center. <https://www.thehastingscenter.org/the-bioethics-of-built-health-care-spaces/>

University College London (UCL) makes formal public apology for its history and legacy of eugenics. 2021. <https://www.ucl.ac.uk/news/2021/jan/ucl-makes-formal-public-apology-its-history-and-legacy-eugenics>

*Därför älskar vi att oro oss under pandemin.* Psykiatrikern Christian Rück skriver om vår kärlek till negativa berättelser. <https://www.dn.se/kultur/christian-ruck-darfor-alskar-vi-att-oroa-oss-under-pandemin/>

Smer och Funktionsrätt Sverige arrangerar tre webinarier om situationen för personer med funktionsnedsättning under coronapandemin.

1. Det akuta läget: Delaktighet, tillgänglighet och människovärde? 25/1. kl. 9.30-10.30.

<https://smer.se/calendar/det-akuta-laget-delaktighet-tillganglighet-och-manniskovarde/>

2. Nuläget: psykisk ohälsa, etik och goda exempel. 26/1. kl. 9.30-10.30.

<https://smer.se/calendar/nulaget-psykisk-ohalsa-etik-och-goda-exempel/>

3. En modern inkluderande krisberedskap – erfarenheter är färskvara. 27/1. kl. 9.30-10.30.  
<https://smer.se/calendar/en-modern-inkluderande-krisberedskap-erfarenheter-ar-farskvara/>

### Vecka 1

*Association Health professionals' involvement in atrocities of the Holocaust has influenced bioethics in critical ways.* AMA Journal of Ethics January theme issue is devoted to orienting and reorienting contemporary bioethics to legacies of this tragic history.

<https://journalofethics.ama-assn.org/issue/legacies-holocaust-health-care>

*Coronavaccinen är en möjlighet vi inte får slarva bort.* <https://www.dn.se/ledare/coronavaccinen-ar-en-mojlighet-vi-inte-far-slarva-bort/>

*Borde de äldre vaccineras sist?* Av Martin Heden. <https://www.dagensarena.se/essa/borde-de-aldre-vaccineras-sist/>

*”Ge förortens invånare förtur till vaccin”* skriver Göran Collste, sakkunnig i Statens medicinsk-etiska råd.

<https://www.dagensarena.se/opinion/ge-forortens-invanare-fortur-till-vaccin/>

*Tanken att sjukvårdspersonal bör ges förtur till vaccin i kraft av sin viktiga samhällsroll strider mot likavärdesprincipen. De medicinska behoven bör styra,* skriver Martin Peterson, professor i filosofi. <https://www.svd.se/oetiskt-prioritera-vaccinering-efter-yrke>

*Svårt att välja vem som är viktigast att vaccinera.* <https://www.svd.se/svart-att-valja-vem-som-ar-viktigast-att-vaccinera>

Munthe C, Fumagalli D, Malmqvist E. *Sustainability principle for the ethics of healthcare resource allocation.* Journal of Medical Ethics. <https://jme.bmj.com/content/early/2020/11/05/medethics-2020-106644>

*Religiösa värderingar ska inte styra praxis vid livets slut.* <https://www.dn.se/debatt/religiosa-varderingar-ska-inte-styra-praxis-vid-livets-slut/>

*Ashamed to Be Vaccinated? The Ethics of Health Care Employees Forgoing Unfair Priority* - The Hastings Center.  
<https://www.thehastingscenter.org/ashamed-to-be-vaccinated-the-ethics-of-health-care-employees-forgoing-unfair-priority/>

Alex John London. (2021). *Self-Defeating Codes of Medical Ethics and How to Fix Them: Failures in COVID-19 Response and Beyond*. The American Journal of Bioethics, 21:1, 4-13, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15265161.2020.1845854>

BBC News: *Spain moves closer to legalising euthanasia*. <https://www.bbc.com/news/world-europe-55355554>